

Sygn. akt III AUa 694/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Pasek
Sędziowie:	SA Barbara Hejwowska SA Krystyna Smaga (spr.)
Protokolant: sekr. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2015 r. w Lublinie

sprawy S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 29 maja 2015 r. sygn. akt VIII U 558/15

oddala apelację.

Krystyna Smaga Małgorzata Pasek Barbara Hejwowska

III AUa 694/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 9 marca 2015 r odmówił S. S. prawa do emerytury, ponieważ wnioskodawca udowodnił 14 lat 7 miesięcy i 24 dni z wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu od decyzji wnioskodawca wniósł o ustalenie prawa do emerytury, bowiem legitymuje się stażem pracy w szczególnych warunkach w wymiarze przekraczającym 15 lat, a fakt ten mogą potwierdzić świadkowie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. Podkreślił, że do okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie zaliczono okresów niezdolności do pracy przypadających po dniu 14 listopada 1991 r w wymiarze 5 miesięcy i 8 dni.

Na rozprawie w dniu 29 maja 2015 r wnioskodawca sprecyzował swoje stanowisko procesowe i wniósł o uwzględnienie, jako okresów wykonywania prac w szczególnych warunkach zasiłków chorobowych: od 14 sierpnia 1992 r do 20 sierpnia 1992 r, od 31 sierpnia 1992 r do 17 września 1992 r, od 20 września 1996 r do 7 października 1996 r, od 28 marca 1997 r do 10 kwietnia 1997 r, od 30 października 1997 r do 2 lutego 1998 r i od 8 maja 1998 r do 11 maja 1998 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 29 maja 2015 r zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił S. S. prawo do emerytury od dnia 20 lutego 2015 r.

Sąd ustalił, że wnioskodawca, urodzony (...), od 2012 r nie pracuje. W dniu 9 lutego 2015 r złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury. Do wniosku dołączył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach:

1) z 25 lutego 2015 r, wystawione przez (...)w K., z którego wynikało, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, w okresie od 2 września 1972 r do 31 grudnia 1973 r wykonywał prace kierowców ciągników wymienione w Wykazie A, Dziale VIII poz. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r (Dz. U. Nr 8, poz. 43), na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego, wymienionym w Wykazie A, Dziale VIII, poz. 3, pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze;

2) z 22 stycznia 2015 r, wystawione przez (...)w K., wskazujące, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, od 1 kwietnia 1985 r do 30 czerwca 2002 r, wykonywał prace nieautomatyzowanych palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego wymienione w Wykazie A, Dziale XIV poz. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r, na stanowisku palacza wymienionym w Wykazie A, części B, Dziale XIV, poz. 1, pkt 4 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r w sprawie stanowisk pracy na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Sąd wskazał, że ZUS za okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach uznał okres w wymiarze 14 lat 7 miesięcy 24 dni, nie uwzględniając okresów zasiłków chorobowych po dniu 14 listopada 1991 r. Nadto ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999 r wnioskodawca legitymuje okresami składkowymi w wymiarze 25 lat 10 miesięcy i 3 dni i okresami nieskładkowymi 5 miesięcy i 8 dni – łącznie 26 lat 3 miesiące i 11 dni oraz że jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, jednakże wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa. W tej sytuacji ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Dalej Sąd ustalił, że wnioskodawca został zatrudniony w Gospodarstwie (...) przy (...)w K. 2 września 1972 r jako traktorzysta. Praca ciągnikiem zajmowała 12-14 godzin dziennie. Wieczorami i nocą, kiedy temperatura powietrza obniżała się dodatkowo wykonywał przez około dwie godziny opryski w szklarniach. Od 1 stycznia 1974 r został przeniesiony na stanowisko pracownika fizycznego gospodarstwa. Na tym stanowisku pracował do 31 marca 1985 r. W tym okresie powierzano mu czynności kierowcy ciągnika, kierowcy samochodu S. (...), jak i pracownika fizycznego do prac różnych (akta osobowe wnioskodawcy – k. 14 a.s., a w szczególności: angaże – k. 11, 14, 15, 16 części B). Od 1 kwietnia 1985 r wnioskodawca został zatrudniony w (...)w K. w pełnym wymiarze czasu pracy, na czas nieokreślony, na stanowisku pomocnika palacza c.o.. Na tym stanowisku pracował do 31 sierpnia 1991 r, po czym został przeniesiony na stanowisko palacza c.o (akta osobowe), na którym pracował do końca zatrudnienia w (...), do 30 czerwca 2002 r (świadectwo pracy).

W okresie zatrudnienia w powyższym zakładzie S. S., po 14 listopada 1991 r, a przed 1 stycznia 1999 r, korzystał z zasiłków chorobowych w okresach: od 14 sierpnia 1992 r do 20 sierpnia 1992 r, od 31 sierpnia 1992 r do 17 września 1992 r, od 20 września 1996 r do 7 października 1996 r, od 28 marca 1997 r do 10 kwietnia 1997 r, od 30 października

1997 r do 5 lutego 1998 r i od 8 maja 1998 r do 11 maja 1998 r – łącznie 5 miesięcy i 8 dni (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu – k. 25v. akt ZUS).

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zeznania wnioskodawcy i dokumenty zawarte w aktach ZUS i akwach osobowych. Sąd uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawcy, jako spójne, logiczne i znajdujące potwierdzenie w dowodach z dokumentów. W szczególności Sąd obdarzył wiarą świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Dokumenty te zostały uwzględnione przez organ rentowy i na ich podstawie zaliczono do okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach 14 lat 7 miesięcy i 24 dni - z wyłączeniem okresów korzystania z zasiłków chorobowych.

Dla rozstrzygnięcia sprawy nie miały znaczenia zeznania wnioskodawcy, że przez cały okres zatrudnienia w Gospodarstwie (...) przy (...)w K. pracował, jako traktorzysta i że nie zna powodu umieszczenia w świadectwie pracy stanowiska „pracownik fizyczny” w okresie od 1 stycznia 1974 r do 31 marca 1985 r. Z wiarygodnych w tym zakresie akt osobowych jednoznacznie wynika, że od 1 stycznia 1974 r został przeniesiony na stanowisko pracownika fizycznego gospodarstwa. Z angaży wynika, że powierzano mu wówczas różne czynności do wykonania (kierowcy ciągnika, kierowcy samochodu S. (...), pracownika fizycznego do prac różnych) i przyznawano mu wówczas różne stawki wynagrodzenia uzależnione od rodzaju czynności. Brak jest zatem jednoznacznych dowodów wskazujących że od 1 stycznia 1974 r do 31 marca 1985 r stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach. Nie ma to znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem nawet i bez tego okresu wnioskodawca po uwzględnieniu okresu zasiłków chorobowych, legitymuje się wymaganym stażem pracy w szczególnych warunkach.

Sąd pominął wniosek dowodowy wnioskodawcy o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność wykonywania pracy w szczególnych warunkach przez ponad 15 lat. Powyższa kwestia nie była sporna w niniejszym postępowaniu, bowiem sporem objęta była zasadność wyłączenia przez organ rentowy okresów zasiłków chorobowych z 15-letniego okresu wykonywania prac w szczególnych warunkach.

Sąd zważył, że odwołanie jest zasadne. Wskazał, że spór w sprawie sprowadzał się do możliwości uwzględnienia, jako okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, okresów korzystania z zasiłków chorobowych po dniu 14 listopada 1991 r.

Sąd wskazał, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r, Nr 8, poz. 43, ze zm.) rozróżnia „okres zatrudnienia” od „okresu wykonywania pracy” i zawiera definicje „okresu zatrudnienia” i „okresów pracy”. Za okres zatrudnienia uważa się okres liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresu zatrudnienia (§ 3), natomiast okresami pracy są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (§ 2).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wykształcił się pogląd, że wykonywaniem pracy w szczególnym charakterze są również przerwy w pracy spowodowane różnymi przyczynami i to zarówno leżącymi po stronie pracodawcy, jak i wynikającymi z przepisów (urlop wypoczynkowy, niezdolność do pracy z powodu choroby), za które pracownikowi wypłacono wynagrodzenie. Wykonywanie pracy w rozumieniu omawianego przepisu należy rozumieć jako wykonywanie umowy o pracę, a w treści tego pojęcia mieszczą się też usprawiedliwione nieobecności w pracy. W konsekwencji Sąd Najwyższy przyjął, że, przerwy w pracy spowodowane czasową niezdolnością do jej świadczenia w związku z chorobą i korzystaniem z wynagrodzenia lub świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tego tytułu, są okresami, w których pracownik zachowuje status osoby wykonującej pracę w szczególnym charakterze (por. wyrok z dnia 30 lipca 2003 r, II UK 323/02, OSNP 2004/11/197), natomiast w uchwale z dnia 27 listopada 2003 r (III UZP 10/03, OSNP 2004/5/87) wskazał jednoznacznie, że do okresu pracy w szczególnych warunkach, o jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zmianami).

Sąd zaznaczył, że od 1 lipca 2004 r nastąpiła zmiana art. 32 ustawy o emeryturach i rentach przez dodanie do tego artykułu ust. 1a pkt 1, zgodnie, z którym przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Przepis art. 32 ust. 1a cytowanej ustawy, w ocenie ZUS, uniemożliwiał zaliczenie okresów zasiłków chorobowych do okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Ustawodawca, wprowadzając powyższe zmiany, nie uchwalił przepisów intertemporalnych, w związku, z czym zakres stosowania art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach był przedmiotem skargi konstytucyjnej opartej na zarzucie jego niezgodności z art. 2 i 32 ust. 1 Konstytucji RP. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 10 lipca 2008 r (K 33/06, OTK-A 2008/6/106), uznawszy za właściwą dla oceny konstytucyjności omawianego przepisu chwilę powstania prawa podmiotowego, w tym wypadku prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, oddalił zarzut, że zmiana warunków emerytalnych prowadzi do naruszenia praw nabytych. Stwierdził, że oceniana zmiana może mieć zastosowanie wyłącznie na przyszłość. Rozstrzygnięcie Trybunału nie budzi wątpliwości w zakresie, w którym odnosi się do stosunków powstałych po dniu 1 lipca 2004 r oraz stosunków zamkniętych, zakończonych nabyciem prawa przed tym dniem. W efekcie wprowadzenia z dniem 1 lipca 2004 r art. 32 ust. 1a, wyłączającego pewne okresy ze stażu pracy w szczególnych warunkach, można jednak wyróżnić pracowników, będących 1 lipca 2004 r w trakcie nabywania prawa, a w szczególności tych, którzy wypełnili warunki określone w art. 184 ustawy (jak w niniejszej sprawie). Dostrzeżenie tej kategorii uprawnionych nakazuje uwzględnić aspekt ochrony istniejących w dniu 1 lipca 2004 r praw tymczasowych tych osób, zagwarantowanych w powołanym przepisie i prowadzących do nabycia prawa do emerytury. Przepis art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r, poz. 1440, ze zm.) dotyczy tych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r, którzy w dniu wejścia tej ustawy w życie (1 stycznia 1999 r) osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn i 60 lat - dla kobiet, 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to jest, co najmniej 25 lat - dla mężczyzn i 20 lat - dla kobiet. Wobec tego ubezpieczonemu przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy, pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa. Warunki te winny być spełnione łącznie. Utrwalone w doktrynie jest stanowisko, że art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ustanawia odrębną niż wymieniona w art. 32 tej ustawy, kategorię ubezpieczonych i znajduje zastosowanie do innych stanów faktycznych niż określone w art. 32 ust. 1 i art. 46 ust. 1 ustawy, albowiem art. 184 ust. 1 nie odsyła w zakresie warunków nabycia przez zatrudnionego w szczególnych warunkach prawa do wcześniejszej emerytury do art. 32, lecz ustanawia własne przesłanki nabycia tego prawa (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2007 r, II UZP 14/06, OSNP 2007/13-14/199, wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 lipca 2007 r, I UK 62/07, OSNP 2008/17-18/269 i z dnia 6 grudnia 2007 r, I UK 132/07, Lex nr 621798).

Skoro przepis art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej odsyła do art. 32 ustawy jedynie w zakresie przewidzianego w nim wieku emerytalnego, to przepis art. 32 ust. 1a nie ma zastosowania do ubezpieczonych ubiegających się o przyznanie wcześniejszej emerytury na podstawie przepisu przejściowego, jakim jest art. 184. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 r (II UK 313/09, OSNP 2011/19-20/260) wskazał, że osiągnięcie do 1 stycznia 1999 r okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z FUS wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, obowiązujących od 1 lipca 2004 r.

Jeśli S. S. na dzień wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS posiadał wymagany do uzyskania prawa do emerytury w wieku obniżonym ogólny staż ubezpieczeniowy co najmniej 25 lat oraz co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a nie spełniał wówczas jedynie warunku wieku, to okres pracy w warunkach szczególnych musiał być rozumiany w sposób, jaki był ukształtowany przed wprowadzeniem ust. 1a pkt 1 do treści art. 32 ustawy, gdyż wymaga tego zasada ochrony ekspektatywy prawa do emerytury (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r, II UK 313/09).

Sąd podkreślił, że okresy niezdolności wnioskodawcy do pracy i pobierania z tego tytułu zasiłku chorobowego nie mogą negatywnie wpływać na rzeczywisty wymiar stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Łącznie z nietrafnie pominiętymi przez ZUS zasiłkami chorobowymi w wymiarze 5 miesięcy i 8 dni, wnioskodawca legitymuje się stażem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat 1 miesiąca i 2 dni. S. S. spełnił wszystkie przesłanki z art. 184 ustawy o rentach i emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, to jest: 1) ukończył 60 lat w dniu 20 lutego 2015 r, 2) udowodnił 25 lat zatrudnienia, w tym ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, 3) jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego jednakże wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszy emerytalnym na dochody budżetu państwa.

Mając powyższe na uwadze w oparciu o powołane wyżej przepisy oraz na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd orzekł jak w sentencji.

Apelację od powyższego wyroku wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

1) naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 184 ust. 1 pkt 1, art. 32 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z FUS (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r, poz. 1440) oraz § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), poprzez ustalenie prawa do emerytury osobie niespełniającej przesłanki 15 lat pracy w szczególnych warunkach,

2) sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, poprzez przyjęcie, że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach przez okres wynoszący 15 lat 1 miesiąc i 2 dni,

Apelujący wniósł o zmianą zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelacji skarżący wskazał, że na podstawie dowodów złożonych w sprawie organ rentowy uznał, że wnioskodawca udowodnił łącznie 26 lat 3 miesiące i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 14 lat 7 miesięcy i 24 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Z okresu pracy w szczególnych warunkach wyłączono okresy zwolnień lekarskich przypadających po 14 listopada 1991 r w wymiarze 5 miesięcy i 8 dni.

Zdaniem organu rentowego, ustalając okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, Sąd I instancji pominął dyspozycję art. 32 ust. 1a, zgodnie z którą przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa. Dyspozycja art. 32 ma zastosowanie do emerytur przyznawanych w trybie art.184 nie tylko w części dotyczącej przesłanki wieku emerytalnego. Art. 184 nie stanowi bowiem samodzielnej podstawy prawnej do nabycia emerytury, dotyczy tylko pewnej grupy osób, tj. zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - art. 32 ust. 2, które muszą spełnić wymogi zawarte w przepisach dotychczasowych - art. 32 ust. 4. Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym.

Apelujący podniósł, że zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia, praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. W świetle powyższych regulacji prawnych, nie ma podstaw do zaliczenia do okresu pracy w szczególnych warunkach okresów, w których praca nie była faktycznie wykonywana z powodu zwolnienia lekarskiego, ponieważ nie spełniają one przesłanki wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze. Zatem okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wnioskodawcy należy pomniejszyć o okres zasiłków chorobowych wynoszący 5 miesięcy i 8 dni, a wówczas wynosi on 14 lat 7 miesięcy i 24 dni, co oznacza, że jest nie wystarczający do przyznania emerytury.

Wobec powyższego, brak jest podstaw do przyjęcia, iż wnioskodawca udowodnił wymagany piętnastoletni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, a w tej sytuacji ustalenie prawa do przedmiotowego świadczenia osobie, która nie spełniła ustawowych przesłanek, nastąpiło z naruszeniem wyżej powołanych przepisów oraz w sprzeczności z materiałem dowodowym z dokumentów.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje ustalenia faktyczne jak i ocenę prawną dokonane przez Sąd pierwszej instancji i nie istnieje potrzeba ich powtarzania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 października 1998 r, II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60, z dnia 18 lipca 2002 r, IV CKN 1244/00, Lex nr 55521).

Nie są zasadne zarzuty apelacji dotyczące naruszenia prawa materialnego i sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału.

Nie ma wątpliwości, że wnioskodawca, będąc zatrudniony w (...) w K. od 1 kwietnia 1985 r do 31 grudnia 1998 r, wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w Wykazie A, Dziale VIII poz. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r (Dz. U. Nr 8, poz. 43) na stanowisku kierowcy ciągnika kołowego oraz wymienione w Wykazie A, Dziale XIV poz. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r, to jest prace nieautomatyzowane palaczy kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego. W sumie okres pracy w szczególnych warunkach wynosi 15 lat 1 miesiąc 2 dni. Nie ma bowiem żadnych podstaw, aby od tych okresów odliczyć okresy pobierania przez wnioskodawcę zasiłków chorobowych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nieuwzględnienie tych okresów nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa, na co trafnie wskazał Sąd pierwszej instancji.

Zważyć należy, iż przepis art. 184 ustawy emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dotyczy tych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r, którzy w dniu wejścia tej ustawy w życie (1 stycznia 1999 r) osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzny i 60 lat dla kobiety, 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. co najmniej 25 lat dla mężczyzny. Takim ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 powołanej ustawy, pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa. Warunki te winny być spełnione łącznie.

Przepis art. 184 ust. 1 ustawy, konkretyzując warunki do nabycia emerytury, ustanawia odrębną niż wymieniona w art. 32 tej ustawy, kategorię ubezpieczonych i znajduje zastosowanie do innych stanów faktycznych niż określone w art. 32 ust. 1 i art. 46 ust. 1 ustawy. Analiza art. 46 ust. 1 i art. 184 ustawy wskazuje, że ten drugi przepis nie odsyła w zakresie warunków nabycia przez zatrudnionego w szczególnych warunkach prawa do wcześniejszej emerytury do art. 32, jak czyni to art. 46 ustawy, lecz ustanawia własne przesłanki nabycia tego prawa (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2007 r, II UZP 14/06, OSNP 2007/13-14/199 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 lipca 2007 r, I UK 62/07, OSNP 2008/17-18/269 i z dnia 6 grudnia 2007 r, I UK 132/07 - Legalis).

Gramatyczna wykładnia art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazuje, że sformułowanie: „po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40” odnosi się wyłącznie do wieku emerytalnego określonego w tych przepisach - bez odwoływania się do pozostałych wymogów związanych z tym wiekiem. Te pozostałe wymogi związane z wiekiem, to jeden z warunków prawa do emerytury, niemieszający się w znaczeniu pojęciowym słowa wiek.

Zatem przesłankami nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 cytowanej ustawy jest osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999 r. tzw. warunków stażowych, do których należą: okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 25 lat dla mężczyzn oraz okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn (pkt 1). Skutkiem odesłania do przepisów dotychczasowych zawartego w art. 184 ust. 1 pkt 1 jest stosowanie wprost przepisów powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

W sprawie niniejszej, jak słusznie wskazał Sąd pierwszej instancji, nie znajduje zastosowania przepis art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązujący od 1 lipca 2004 r. Przepis ten wprowadził ograniczenia przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, polegające na tym, iż nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Skoro przepis art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odsyła do art. 32 tej ustawy jedynie w zakresie przewidzianego w nim wieku emerytalnego, to przepis art. 32 ust. 1a nie ma zastosowania do ubezpieczonych ubiegających się o przyznanie wcześniejszej emerytury na podstawie przepisu przejściowego, jakim jest art. 184.

Stosownie do treści § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Jak prawidłowo podkreślił Sąd Okręgowy, pojęcia, którymi posługuje się ten przepis: „wykonywał prace” oraz „ma wymagany okres zatrudnienia” nie są równoznaczne, na co zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03 (OSNP 2004/5/87), stwierdzając iż do okresu pracy w szczególnych warunkach, o jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.). W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy podniósł, iż użyte w § 4 ust. 1 pojęcia: pracownik, stosunek pracy czy zatrudnienie nie mogą być interpretowane na użytek prawa ubezpieczeń społecznych inaczej, niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców, tj. Kodeks pracy. Pogląd ten wzmacnia treść art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.). W art. 6 ust. 1 pkt 1 wyrażona została reguła, że obowiązkowym ubezpieczeniem: emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, natomiast zgodnie z art. 8 ust. 1 za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Sformułowania te oznaczają odpowiednio pracownika i stosunek pracy według wskazań Kodeksu pracy. Sąd Najwyższy dodatkowo podkreślił, że do okresu zatrudnienia pracownika w szczególnych warunkach wlicza się także okres corocznego, płatnego urlopu wypoczynkowego mimo, że w tym czasie praca nie jest faktycznie wykonywana. Słusznie na tę uchwałę Sądu Najwyższego powołał się Sąd Okręgowy.

W świetle powyższego nie ma wątpliwości, że do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach winny być zaliczone okresy pobierania przez ubezpieczonego zasiłków chorobowych przypadające po dniu 14 listopada 1991 r., wymienione w przedstawionym przez organ rentowy rozliczeniu, których okres wynosi 5 miesięcy 8 dni. Zatem okres pracy wnioskodawcy wykonywanej w warunkach szczególnych wynosi 15 lat 1 miesiąc 2 dni (14 lat 7 miesięcy 24 dni + 5 miesięcy 8 dni).

Tym samym, w ocenie Sądu Apelacyjnego, wnioskodawca spełnił wszystkie warunki wymagane do nabycia prawa do emerytury, określone w treści art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach, to jest legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym ponad 25 lat, w tym ponad piętnastoletnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację.